

**Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний університет
Кафедра політичних наук**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ

**МАТЕРІАЛИ
IV МІЖВУЗІВСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ПОЛІТОЛОГІВ**

15 березня 2013 р.

Рівне–2013

УДК 32
ББК 66
А 43

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ. Матеріали IV міжвузівської науково-практичної конференції молодих політологів. 15 березня 2013 р. – Рівне: РДГУ, 2013. – 117 с.

Ухвалено до друку рішенням кафедри політичних наук РДГУ
Протокол № 4 від 25 квітня 2013 р.

ЗМІСТ

Секція 1. ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Оверчук Ольга	Сучасні українські рухи протесту: вплив стереотипів	6
Герасимчук Таміла	Фінансування виборчої кампанії 2012 р. в Україні	8
Івчик Наталія	Соціал-національна риторика в електронних ресурсах України	11
Валюх Людмила	Аксіологічні аспекти аналізу політичної влади	12
Ануфрієнко Олександр	Вибори по-українськи: деструктивні виборчі технології	14
Венгринюк Лідія	Львів як простір існування політики пам'яті	17
Кремінська Олена	Правове рулювання міграційних процесів в Україні	21
Шкуро Антон	Системний та неоінституціональний методи у дослідженні політичних рішень	23
Мельник Віра	Теорії та методи аналізу політичного процесу	26
Дикун Ганна	Роль дискурсу в сучасній політичній діяльності	29
Мельник Ірина	Проблеми становлення демократії в Україні	31
Панченко Оксана	Міжмуніципальне співробітництво як ефективний інструмент покращення муніципальних послуг в Україні	33
Федушка Алла	Етнополітична проблема та мультикультуралізм в Україні	35
Федорів Христина	Вплив Українського інституту національної пам'яті на формування історичної пам'яті	37
Мельничук Ольга	Проблеми реалізації екологічної політики України	39
Поліщук Олександр	Особливості виборчої системи в сучасній Україні	41
Ошурко Юлія	Особливості української електоральної культури	43
Примаєв Станіслав	Участь протестантських конфесій у суспільно-політичному житті сучасної України	44
Ралець Андрій	Інституалізація політичної опозиції в Україні	47

Ричко Вікторія	Друковані ЗМІ у виборчих кампаніях в Україні 2010-2012 рр.: політико-технологічний аспект (на прикладі Рівненської області)	49
СЕКЦІЯ 2. СВІТОВА ПОЛІТИКА ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ		
Невинна Галина	Теорія пасіонарності Л.М. Гумільова в контексті історії України	51
Горюнова Євгенія	Нова концепція російської зовнішньої політики: виклики для України	52
Збрицька Лариса	Інтернет як основний канал комунікації сучасної світової спільноти	55
Юрчак Віталія	Динаміка франко-американських двосторонніх відносин (2003-2011 рр.)	56
Малиновська Наталія	Роль комунікаційного менеджменту у зовнішній політиці Франції (арабський вектор)	59
Петрович Інна	Польща в загальноєвропейських інституціях Європейського Союзу	62
Габрилевич Альона	Процеси євроінтеграції в умовах глобальної політичної кризи в Європейському союзі	64
Безнос Микола	Концептуальні засади чорноморської стратегії НАТО у постбіполярний період	67
Генегі Ірина	Росія – США: проблеми та перспективи двосторонніх відносин (1990-і роки)	70
Трутенко Андрій	Моделі зовнішньополітичного розвитку України	73
Бараболя Тарас	Особливості функціонування політичного режиму Ісламської республіки Іран	75
Ліннік Юрій	Проблеми профілактики ісламського екстремізму	78
Самостьян Юлія	До питання про сутність міжнародної інформаційної безпеки	80
Цицик Наталія	70-річчя Волинської трагедії та площини феномену пам'яті українців та поляків на сучасному етапі	83
СЕКЦІЯ 3. Проблеми і перспективи політичної модернізації в Україні		
Лесняк Віталій	Особливості становлення та функціонування сучасного іспанського парламентаризму	86
Десятничук Ігор	Чехословацька еміграція і шляхи розв'язання «німецького питання» в 1939-1941 рр.	88

Шевчук Наталія	Контент-аналіз як методологічна основа для політологічних досліджень	90
Наумов Андрій	Рівень довіри до армії та церкви в сучасному російському соціумі	93
Синяк Степан	Взаємовідносини польських парамілітарних організацій з місцевим населенням Волині у 1921-1939 рр.	96
Мельник Роман	Особливості процесу суверенізації в системі російського федералізму	97
Заболотовська Оксана	„Старі”/„нові” етнічні спільноти Чеської республіки	100
Колесницька Наталія	Бренд територій як політична технологія	102
Гудіна Вікторія	Державна програма переселення співвітчизників у Російську Федерацію	105
Байрак Сергій	Особливості здійснення адміністративного нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування Республіки Польща	107
Рудомьоткін Артем	Трансляція насилля у телевізійних програмах і кіноіндустрії, як спосіб маніпулятивного впливу на свідомість суспільства	109
Жуковська Аліса	Правовий захист ЗМІ як інститут громадянського суспільства Болгарії	111
Фортельний Ігор	Специфіка процесу переходу до демократії на пострадянському просторі	113
Легновська Лілія	Сучасні тенденції взаємодії армії та суспільства	116

2. The Alliance's strategic concept: approved by the heads of state and government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Washington D.C. on 23 and 24 April 1999 // Официальный сайт Организации Североатлантического договора: North Atlantic Treaty Organization / Homepage / e-Library / Official texts (Chronological). – Режим доступа: http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_27433.htm

3. Active Engagement, Modern Defence. Strategic Concept for the Defence and Security of the Members of the North Atlantic Treaty Organization adopted by Heads of State and Government in Lisbon on 19-20 November 2010. – [Електронний ресурс]. // e-Library / Official texts (Chronological). – Режим доступа: http://www.nato.int/strategic-concept/pdf/Strat_Concept_web_en.pdf

4. R. Asmus, K. Dimitrov, G. Forbrig. A New Euro-Atlantic Strategy for the Black Sea Region / Asmus R., Dimitrov K., Forbrig G. (eds.), p.cm., ISBN 80 - 969160 - 8 - 4 (paperback), Washington D. C.: The German Marshall Fund of the United States, 2004. – 180 p.

5. R. Asmus. Next steps in Forging a Euroatlantic Strategy for the Black Sea Region / Asmus R. (ed.), p. cm., ISBN 80 - 969571 - 7 - 1 (paperback), Washington D. C.: The German Marshall Fund of the USA, 2006. – 261 p.

Генега Ірина Миколаївна (аспірант кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету, наук. керівник – **проф. Троян С. С.**)

РОСІЯ – США: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН (1990-ТІ РОКИ)

Історія сучасних російсько-американських відносин розпочалась з проголошення в 1992 р. стратегічного партнерства між обома країнами. США очікували, що Росія відмовиться від імперського спадку і стане молодшим партнером Америки, а не другою наддержавою. А Москва розглядала зовнішню політику США як таку, яка була спрямована на витіснення її з регіону ЦСЄ, Балкан, Балтії, України, Кавказу, Каспію та Центральної Азії.

У серпні 1991 р. на багатотисячному мітингу демократичних сил в Москві міністр закордонних справ РРФСР А. В. Козирев проголосив нову зовнішньополітичну стратегію, згідно з якою США стають для Росії другом, а в найближчій перспективі - союзником. Практично відразу після розпаду СРСР нові відносини Росії з США були сформовані в російсько-американській Хартії партнерства і дружби, а потім отримали продовження у ванкуверській і московській деклараціях президентів Єльцина і Клінтона. Російське МЗС визначило свій західний зовнішньополітичний курс: „США та інші західні демократії – природні друзі”. Оголошувалося „стратегічне партнерство Росії з західними демократіями”. „Стратегічне – тому, що ми розділяємо спільні цінності”, - підкреслював А. В. Козирев.

Позиція західного світу в 1991-1992 рр. у ставленні до Росії була пов'язана з політикою адміністрації Буша – старшого. Вашингтон при його президентстві намагався забезпечити свої поточні інтереси безпеки, мало задумуючись над тим, як створити умови для інтеграції Росії в спільноту ліберальних демократій.

Спочатку США разом із західними урядами зробили акцент на наданні допомоги Кремлю в контролі за процесом розпаду СРСР, перш за все – в ядерній сфері. Наступним завданням стало надання гуманітарної допомоги російському населенню. Одночасно західні лідери намагалися посприяти новим незалежним державам в забезпеченні їх державності. На цьому Захід зупинився, зайняв вічичувану позицію.

На початку 1993 р. у відношенні „колективного” Заходу до російських реформ відбулися зрушення. Перелом був пов’язаний з приходом у Білий дім Біла Клінтона. „Світ не може дозволити собі, щоб Югославія повторилася в країні, яка простягнулася на одинадцять часових зон і володіє величезним арсеналом ядерної зброї”, – заявив Б. Клінтон в травні 1993 р. Він зробив реформи в Росії однією із основних цілей своєї зовнішньої політики. Безперечно, Клінтон пов’язував демократичні реформи в Росії зі сприятливим полем для реалізації інтересів США.

Якщо наприкінці 1991 р. вважалося, що Росія і США зможуть співробітничати в глобальних масштабах, то хоча на кінець 1998 р. це співробітництво і важко було назвати конфронтацією, але значення російсько-американських стосунків значно знизилося. У 1990-х рр. головним питанням в стосунках двох держав стало вирішення подальшої долі країн ЦСЄ, що знаходило відображення в їхній зовнішній політиці. Регіон ЦСЄ традиційно не належав до ключових пріоритетів американської зовнішньої політики, але був важливою складовою стосунків США спочатку з СРСР, а потім з Росією. Ще на початку 1994 р. в промові до російського парламенту Б. Єльцин попередив, що Росія протидіятиме розширенню НАТО. З тих пір протести проти просування блоку на Схід стали постійним мотивом політики безпеки Росії.

З приходом на початку 1996 р. Є. Примакова на посаду міністра закордонних справ зовнішня політика Росії стала більш прагматичною, вона була спрямована на багатополосний розвиток світового співтовариства, на посилення ролі Росії у міжнародних справах. Російсько-американські взаємини переживали етап якісно нових змін і відбувалася фундаментальна переоцінка перспектив взаємовідносин. У 1996-1997 рр. Примаков, відповідно до своєї доктрини, реалізовував так звану “політику тиску” щодо запобігання процесу розширення НАТО, яка стала основою для переговорів-торгів з Альянсом. У другій половині 1996 р. ідея надання Росії особливого статусу у стосунках з НАТО набула форми пропозиції щодо підписання спеціальної хартії з Росією, яка була висунута держсекретарем США У. Крістофером. Росія між тим продовжувала жорстку “антирозширювальну риторичку”, намагаючись призупинити розширення Альянсу (візити в 1996 р. Є. Примакова до країн ЦСЄ, де він намагався їх переконати в необхідності утримання від участі в НАТО; виступи 1997 р. на Світовому економічному форумі в Давосі В. Черномірдіна та А. Чубайса щодо шкоди від розширення НАТО стосункам Росії та Заходу). Проте Рада НАТО в грудні 1996 р. вирішила, що самміт НАТО в Мадриді запросить країни, які проявили бажання приєднатися, аби розпочати переговори про вступ, і одночасно уповноважила генсека НАТО Х. Солану вести переговори з Росією з метою закріплення принципів та форм партнерства НАТО-Росія у відповідному документі, аби угода була укладена ще до Мадридського самміту 8-9 липня 1997 р.

У період з січня по травень 1997 р. відбулося 6 раундів переговорів Солана – Примаков, які закінчилися, за висловленнями обох сторін, успішно. У процесі переговорів з НАТО Росія наполягала на виконанні 10 головних вимог, які поділяють на 3 групи: формально-правового, військово-політичного та економічного характеру. Серед головних вимог Росії були: формально-правовий обов'язковий характер документу щодо стосунків Росії з НАТО (не було досягнуто – Основоположний Акт – політичний документ компромісного характеру); право вето при вирішенні НАТО важливих питань, що стосуються європейської безпеки (не було досягнуто, але в Основоположному Акті прописаний механізм консультацій, структура та функціонування Постійної Спільної Ради НАТО-Росія, що гарантує Росії консультативну участь при вирішенні питань європейської безпеки, які приймаються НАТО); перша хвиля розширення НАТО буде одночасно і останньою (не було досягнуто); НАТО не розміщуватиме ядерну зброю на території нових країн – членів (одне з ключових і найскладніших питань у ході переговорів; зобов'язання Альянсу не розміщувати ядерну зброю на території нових членів зараховують до успіху російської дипломатії); будуть встановлені точні обмеження для кількості операційних частин НАТО в нових країнах-членах та обмеження у використанні військової інфраструктури нових країн-членів для діяльності НАТО (точні ліміти не були досягнуті, Альянс лише зобов'язався спиратися на мінімальну військову інфраструктуру); принциповий перегляд ДЗЗСЄ ще до розширення НАТО, який би врахував інтереси безпеки Росії в нових умовах (Договір не був адаптований до офіційного розширення НАТО, але було прийняте спільне зобов'язання адаптації ДЗЗСЄ).

Процес розширення НАТО на Схід був визнаний Росією фактом підписання Основоположного Акту між Північноатлантичним Альянсом та Російською Федерацією 27 травня 1997 р. в Парижі. Росія підкреслювала, що цей документ досяг головного – США і їх союзники по НАТО визнали необхідність враховувати інтереси і позиції Росії й пішли на задоволення законних вимог Москви, покликаних звести до мінімуму можливі негативні наслідки розширення НАТО. Основоположний Акт – спільне досягнення, збалансований результат дуже непростих переговорів. Найважливішим є те, що маючи політичну волю і готовність враховувати інтереси один одного, вдається домовитися про конструктивну співпрацю при збереженні відмінностей в політичних позиціях.

Друга половина 1990-х рр. в російсько-американських відносинах стала часом краху ілюзій та наростання взаємних образ сторін, аж до заяв про „холодний мир”. Основним змістом даного періоду було посилення розбіжностей двох країн стосовно розширення НАТО на Схід, на фоні намагань Росії вести „багатовекторну” зовнішню політику. Кульмінацією даного етапу стали події 1999 р. в Косово, що привели до заморожування відносин Росії та НАТО. Російсько-американський діалог перестав бути основним в міжнародних відносинах; питання ядерного роззброєння і нерозповсюдження, по суті, стали єдиними напрямками безпосередньої двосторонньої взаємодії. У більшості випадків зіткнення російських і американських інтересів стають лише частиною глобальних чи євроатлантичних спірних ситуацій (Ірак, Іран, НАТО).

Таким чином, за період з 1992 р. по 1999 р. відносини між Росією і США пройшли повний цикл: від „стратегічного партнерства” до „холодного миру”, що відображало, перш за все, зміни у сприйнятті двома державами одна одну. В 1999 р. закінчується перший етап розвитку відносин між США та Росією, який в значній мірі визначив логіку подальшого розвитку подій.

Список використаних джерел

1. Основополагающий акт о взаимных отношениях, сотрудничестве и безопасности между Российской Федерацией и Организацией Североатлантического договора. Париж, 27 мая 1997 г. // Дипломатический вестник. – 1997. - № 6. – С. 4-10.
2. Пляйс Я. А. Новый этап внешней политики России [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://viperson.ru/prmt.php?prmt=1&ID=288604>
3. Пушков А. К. Неубедительность натовской аргументации очевидна, компромис все еще возможен [текст] / А. К. Пушков // Международная жизнь. – 1997. - № 3. – С. 8-16.
4. Тренин Д. В. Россия и Америка: пора невеликих ожиданий / Д. В. Тренин // Мировая экономика и международные отношения. – 1999. - № 1. – С. 53-57.
5. Шевцова Л. Ф. Одинокая держава: Почему Россия не стала Западом и почему России трудно с Западом [текст] / Л. Ф. Шевцова; Центр Карнеги. – М.: РОССПЕН, 2010. – 272 с.

Трутенко Андрій Олександрович (аспірант кафедри політичних наук і міжнародних відносин Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, наук. керівник – доц. **Горюнова Є. О.**)

МОДЕЛІ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Зовнішня політика будь-якої держави – це не тільки результат діяльності політиків або дипломатів, але значною мірою – це підсумок реалізації тривалих цілей, програм, підходів, які спрямовані на захист національних інтересів та знаходять своє відображення у вигляді доктрин або концепцій.

До концептуальних засад зовнішньої політики також можуть бути віднесені незафіксовані у правових актах моделі поведінки та реалізації зовнішньої політики, які мають певне значення для формування зовнішньополітичного курсу держави. Ці моделі є продуктом наукових досліджень та дискусій, на тлі яких створюються можливі варіанти зовнішньополітичної діяльності держави у відповідності до її геополітичного положення та інтеграційних можливостей, специфіці світової політичної ситуації тощо.

Згідно з міжнародною ієрархією держав, яку запропонував Валлерстайн, визначають „центр” (або „ядро”), „напівпериферію” та „периферію”. Україна у такому розподілі традиційно отримує статус периферійної країни, що звужує її можливості для маневрів на міжнародній арені. Однак, у сучасній українській політичній думці існують інші концепції. Наприклад, С. Шергін вважає положення України „напівпериферійним”, що потребує вибору між двома

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ

**Матеріали IV міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

15 березня 2013 р.

А 43

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ
ПОЛІТИКИ.** Матеріали IV міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів. 15 березня 2013 р. – Рівне:
РДГУ, 2013. – 117 с.

УДК 32

ББК 66

© Рівненський державний
гуманітарний університет, 2013

Підписано до друку 22.04.2013 р. Формат 60х84.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 8,55. Замовлення № 137/1. Наклад 300.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
ППП Самборський І.О.
33028, м. Рівне, вул. Толстого, 3, тел. (0362) 22-41-20